

Martin Scherstra

Hartenpijn

Roman

Heden

‘Mensen zien me regelmatig aan voor Tom Cruise. Ze halen ons altijd door elkaar.’

Els van Elden staarde haar collega Tjerk ongelovig aan, en zag dat ze niet de enige was. Ook Martsje die tegenover haar zat en het gesprek had opgevangen, keek hem over haar beeldscherm aan alsof ze water zag branden.

Je kon veel van de receptionist zeggen, maar dat hij nu bepaald op de Amerikaanse superster leek? Nee, dat niet!

Hij verwachtte duidelijk een reactie, maar het enige wat Els inviel was een schuchter ‘Echt waar?’

Tjerk, klein en gedrongen met een uilenbrilletje en bezig door zijn haar heen te groeien, kleurde. ‘Nou ja, het gebeurt weleens... één keer... Nou ja, nooit, maar we hebben dezelfde kleur haar,’ legde hij stotterend uit. ‘Zwart. En mijn moeder vindt dat we op elkaar lijken.’

‘Ja,’ mompelde Els, die niet goed wist hoe ze moest reageren en zag dat Martsje grote moeite had om niet in een onbedaarlijke lachbui uit te barsten. ‘Als je moeder het zegt...’

‘Tjerk, er staat iemand bij de receptie!’ riep iemand over de afdeling.

‘Ik kom!’ Zo snel als zijn benen hem konden dragen liep hij terug naar zijn werkplek.

Met een diepe zucht ging Els zitten. ‘Onvoorstelbaar. Tjerk, die zichzelf voor Tom Cruise aanziet.’

Martsje dook weer achter haar beeldscherm. Alleen haar woeste bos ongekamd zwart haar was nog te zien. ‘Als je het mij vraagt is dat een totale *Mission Impossible!*’

Beide vrouwen grinnikten en gingen verder met hun werk.

Els probeerde zich weer te concentreren op het dossier waarin ze had zitten lezen. Maar dat wilde niet echt lukken.

De nerveuze kriebel in haar buik waarmee ze die ochtend was opgestaan, was er nog steeds. Het leek alsof iemand met een klein donsveertje de binnenwand van haar buik kietelde. En toen ze een nieuwe pagina in het dossier opensloeg, zag ze dat haar hand trilde.

O, ze wist heel goed waarom ze zo heftig en opgewonden reageerde. Of liever gezegd: wie daarvoor verantwoordelijk was.

‘Mister Jammie!’ De naam kwam als een zucht over haar lippen.

‘Gaat het?’ vroeg Martsje, die haar over het beeldscherm met een opgetrokken wenkbrauw aankeek.

‘O ja, natuurlijk,’ antwoordde Els snel en met overslaande stem. ‘Ik praatte zomaar wat in mezelf.’

‘O...’ Martsjes hoofd verdween weer achter het scherm.

Els dook weer in het dossier. Toe even zeg! vermaande ze zichzelf. Alsof je nooit eerder een knappe man hebt gezien! Jawel, dat had ze zeker, maar Durk Steringa had nu eenmaal dat speciale Amerikaanse filmsterrenuiterlijk dat slechts weinig mannen gegeven was – nou ja, behalve dan natuurlijk de mannelijke Amerikaanse filmsterren zelf.

Het was niets voor haar om zo te zwijmelen over een man. Ze was anders altijd zo nuchter waar het mannen betrof. Maar sinds ze aan het begin van de week aan Durk was voorgesteld, ging er geen uur voorbij waarbij de leuke bankmedewerker niet even door haar gedachten speelde.

Het was sowieso vreemd dat ze überhaupt weer op die manier aan een man durfde te denken, bedacht ze zich, terwijl ze een nieuwe poging deed om zich op de tekst te concentreren. Nog geen halfjaar geleden was ze immers nog samen geweest met Wim...

Resoluut duwde ze de gedachte aan haar ex weg. Nee, daar had ze nu echt geen zin in. Die nare tijd lag achter haar. Het verleden had ze nu echt wel afgesloten, wat telde was de toekomst. Toch?

‘Wat heb je toch?’ vroeg Martsje, die Els in zichzelf hoorde mompelen. ‘Je bent zo onrustig.’

Els schrok op uit haar gedachten. ‘Nee, het is niets. Ik... uh...’

Koortsachtig dacht ze na. Niemand op kantoor wist iets over haar privéleven, en dat wilde ze voorlopig graag zo houden. Hoewel ze een sterke klik met haar collegaatje voelde – Martsje deed er werkelijk alles aan om het haar naar de zin te maken op kantoor – had ze ook haar alleen maar het nodige over zichzelf verteld. Dat kon altijd nog wel, stelde ze.

‘Ik vroeg me alleen af hoe mensen het zover kunnen laten komen,’ jokte ze, waarbij ze met haar vingers op de papieren voor haar tikte. ‘Neem nu deze man. Hij betaalt zijn hypotheek niet waardoor zijn schuld bij de bank iedere maand groter wordt. De bank heeft verschillende malen contact met hem proberen te zoeken, maar hij reageert niet op de brieven en de mails die we hem sturen.’

‘Laat eens kijken?’ vroeg Martsje, blijkbaar tevreden met het antwoord. Ze kwam overeind achter haar beeldscherm en keek met een schuine blik naar de naam op het dossier. ‘O, Ynze Boelens. Onze kunstenaar. Dat is een zaak van Durk.’ Ze trok een wenkbrauw op. ‘Heeft hij je gevraagd om het dossier door te nemen?’

Els’ ogen fonkelden van genoeg. ‘Durk gaat vanmiddag bij Ynze op bezoek en heeft mij gevraagd om met hem mee te gaan.’

Martsje glimlachte fijntjes en ging weer zitten. ‘Nu begrijp ik waarom je zo onrustig bent. Durk is goed in wat hij doet, daar zal ik niets van zeggen...’ De rest van wat ze wilde zeggen slikte ze in. ‘Nou ja, je weet hoe ik over hem denk.’ Haar hoofd verdween weer achter het beeldscherm.

Ja, ze wist inderdaad hoe Martsje over Durk dacht, want in de paar dagen die ze nu op het kantoor had meegedraaid, had ze gemerkt dat Martsje niets van Durk Steringa moest hebben. Toen ze haar gevraagd had waarom ze zo’n hekel aan hem had, had Martsje gezegd: ‘Zo op het eerste gezicht lijkt hij een knappe, galante en charismatische man, maar vergis je niet; het is een spel dat hij speelt. Hij is een naprater, een meeloper. Hij heeft het stevig achter zijn ellebogen. Durk doet er werkelijk alles aan om in een goed blaadje te staan bij Renkema. Hij is nep, onecht, namaak. Alles wat zich hier op de afdeling afspeelt, vertelt hij aan Renkema. Nee, Els. Als ik jou was zou ik me wat hem betreft

op de vlakke houden. De man is niet te vertrouwen.'

Daar had Els van opgekeken, want dat was niet haar indruk van de bankmedewerker. Ze vond hem vriendelijk, sympathiek, een hardwerkende collega en – niet geheel onbelangrijk – uiterst aantrekkelijk. Bovendien had Durk beloofd haar onder zijn vleugels te nemen en wegwijs te maken in de wereld van het verstrekken van leningen en het incasseren ervan. Hoewel ze samen met Martsje verantwoordelijk was voor de administratie, had Renkema al tijdens haar sollicitatiegesprek laten doorschemeren dat hij een nieuwe kracht zocht voor de afdeling incasso en dat hij haar daar uitermate geschikt voor achtte. Hij had Durk gevraagd haar te informeren over hun werkzaamheden voor incasso's.

Martsje had natuurlijk recht op haar eigen mening. Zij kende Durk immers al langer. Misschien had zij in het verleden een aanvaring met hem gehad en nam ze hem dat nog steeds kwalijk.

'Onze kunstenaar?' besloot Els het gesprek weer op Ynze Boelens te brengen. Misschien kon Martsje haar meer over de cliënt vertellen.

Martsje opende haar bureaulade en diepte er een rijpe banaan uit. 'Ynze schildert realistische portretten en landschappen,' legde ze uit, terwijl ze de banaan van zijn schil ontdeed. 'Daarnaast maakt hij levensgrote beelden. Wat zijn ogen zien kunnen zijn handen maken. In zijn atelier staat een Fries paard van brons. Levensecht.'

In het dossier vond Els een brochure over het werk van de kunstenaar. De kleurenfoto's lieten prachtige schilderijen en beelden zien. Levensecht, vond ze. Martsje had gelijk. Ynze maakte realistische kunst. Haar blik flitste over de tekst, waarin wat achtergrondinformatie werd gegeven. Ook het adres van het atelier. 'Waar ligt Suyderbaai?'

Martsje nam een hapje banaan. 'Aan de kust. Vanaf Leeuwarden zo'n veertig minuten rijden met de auto, misschien zelfs iets minder. In het Waddengebied. Dat ken je toch wel?'

'Jawel,' moest Els bekennen. Natuurlijk had ze er weleens van gehoord, maar ze was er nog nooit geweest.

'Suyderbaai is echt zo'n kuststadje waar de tijd lijkt te hebben stilge staan,' zei Martsje. 'Een paar huizen, een kerk, wat winkels. De rust en

de omgeving zijn er adembenemend. Er zijn plannen om in de buurt een vakantiepark op te zetten. Daarvoor zijn al voorstellen gedaan bij de Provincie. Superjammer als je het mij vraagt. Er zijn daar al genoeg van die parken. Ik kan me heel goed voorstellen dat de bewoners van Suyderbaai daar helemaal niet op zitten te wachten. En Ynze Boelens al helemaal niet.’

‘O? Waarom dan?’

Martsje stak het laatste stukje banaan in haar mond. ‘Zijn huis en atelier staat midden in dat gebied. Op papier is het nog steeds zijn grond, maar...’

‘Maar?’

‘Zoals je al in zijn dossier hebt kunnen lezen, betaalt hij zijn hypotheek niet meer, en het ziet ernaar uit dat hij de grond aan de bank zal kwijtraken.’ Ze duimde in de richting van het kantoor van de bankdirecteur en liet haar stem dalen tot een zacht gefluister. ‘Je hebt het niet van mij,’ zei ze, waarbij ze even spiedend naar de andere collega’s keek om er zeker van te zijn dat ze niet werden afgeluisterd, ‘maar er wordt gefluisterd dat Renkema een deal heeft gesloten met de projectontwikkelaar van het vakantiepark. Renkema heeft Durk opdracht gegeven om Ynze zover te krijgen dat die vertrekt. Desnoods onder druk.’

Els keek haar collega geschokt aan. ‘Maar dat mag toch niet? Dat is onethisch en...’

‘Och, van ethiek hebben zowel Renkema als Durk nog nooit gehoord,’ antwoordde Martsje laconiek. ‘Die twee zijn maar op één ding uit, en dat is geld verdienen. Veel geld, en het liefst zo gemakkelijk mogelijk.’

Els wist niet wat ze hoorde. In wat voor wereld was ze nu terechtgekomen? Alles wat Martsje vertelde strookte in het geheel niet met wat zij zelf had ervaren. Titus Renkema had haar aangenomen en op haar een vriendelijke en integere indruk gemaakt. Hij was altijd correct, iemand die je met raad en daad bijstond als je hierom verlegen zat. En Durk? Ook van hem kon ze zich niet voorstellen dat hij anders was dan hij zich voordeed.

Martsje glimlachte. ‘Maak je geen zorgen, hoor. Zolang jij je werk

goed doet, zul je geen last van die twee hebben. Misschien had ik je dit niet moeten vertellen, maar een gewaarschuwd mens telt wel voor twee.'

'Inderdaad.' Maar Els was even helemaal van haar à propos. Dit was wel even heel iets anders dan waarop ze had gerekend.

'Ik heb het natuurlijk ook van horen zeggen,' vulde Martsje aan. 'Persoonlijk kan ik het goed met Renkema vinden, maar diepe gesprekken moet je echt niet met hem voeren. Ach, dat zal wel des directeurs zijn.'

'Maar dat van het vakantiepark klopt wel?'

'Daar wordt niet geheimzinnig over gedaan.'

'Maar dan zal het atelier van Ynze Boelens moeten kijken?'

'Als de plannen doorgaan, ja.'

'En Durk moet hem zo ver zien te krijgen dat hij die opgeeft?'

'Dat wordt er in de wandelgangen gefluisterd. Officieel moet hij natuurlijk de belangen van de bank behartigen, maar officieus...'. Ze bestudeerde het gezicht van Els. 'Tot nu toe heeft Durk bitter weinig succes gehad. Waarschijnlijk probeert hij het nu over een andere boeg te gooien.'

'Hoe bedoel je?'

Martsje keek haar strak aan. 'Hij neemt jou mee,' zei ze. 'Waarschijnlijk wil hij jouw charmes in de strijd gooien om Ynze in te palmen.'

Els hield haar blik gevangen. 'Je maakt een grapje zeker?'

'Kind, ik ben bloedserius.'

'Hm.'

Beide vrouwen gingen door met hun werk. Om hen heen klonk het gerinkel van telefoons, het geroezemoes van stemmen.

Els dacht na. Had Martsje gelijk en was zij Durks troef om Ynze over de streep te trekken? Het klonk haar allemaal te fantastisch in de oren.

Ze bladerde verder. Het stond er allemaal duidelijk genoeg in. Ynze Boelens was tien maanden geleden gestopt met het betalen van zijn hypotheek. Er was verschillende malen geprobeerd contact met hem te krijgen, maar dat was steeds op niets uitgelopen. Met iedere berichtenwisseling was de toon in de mails en brieven merkbaar veranderd. Ze waren dreigend geworden, maar Ynze had nooit gereageerd.

Stom van hem, vond ze. Een bank probeerde altijd samen met de cliënt in oplossingen te denken voor er ingrijpende stappen volgden. Dat was hier ook het geval geweest. Nou ja, tot op een zekere hoogte.

In de korte persoonsbeschrijving las Els dat de kunstenaar een weduwnaar was met een dochttertje. Tot aan haar dood had zijn vrouw de financiën geregeld en was er geen wolkje aan de lucht geweest. Maar kort na haar overlijden waren de problemen met de achterstallige hypotheek begonnen.

‘Ken je Ynze Boelens?’ vroeg Els aan Martsje, die net haar headset wilde opzetten. ‘Je bent in zijn atelier geweest, zei je?’

Martsje haalde haar schouders op. ‘Kennen is een groot woord. Ik zocht iets unieks voor de woonkamer en tijdens mijn zoektocht kreeg ik pech met mijn auto. Zo kwam ik per toeval in Suyderbaai en bij Ynze terecht.’

‘Is hij een succesvol kunstenaar?’ Want als dat zo was, begreep ze niet waarom hij dan überhaupt in geldnood zat.

‘Dat was hij wel, maar het laatste jaar is moeilijk voor hem geweest.’

‘Ik las dat hij een weduwnaar is en een dochttertje heeft.’

‘Dat klopt. Zijn vrouw Brecht was het zakelijke brein achter zijn werk en deed de marketing. Daar was ze echt steengoed in en ze maakte van zijn naam een begrip in de kunstwereld. Daarbij regelde ze ook nog alle financiële zaken en nam ze tevens de verzorging van hun dochttertje Trijnie voor haar rekening, zodat hij zich alleen om zijn artistieke werk hoefde te bekommeren. Tot het noodlot toesloeg en vorig jaar november alveesklierkanker bij haar werd vastgesteld. Achteraf moet ze er al een poos mee hebben rondgelopen. Toen de diagnose werd gesteld, was het te laat.’ Met een diepe zucht schudde Martsje het hoofd. ‘Ze was nog geen dertig toen ze stierf.’

‘Och, wat erg,’ reageerde Els geschokt.

‘Na haar dood,’ ging Martsje verder, ‘kon Ynze het niet meer opbrengen om kunst te maken. Hij had geen inspiratie meer, de lust om te creëren was totaal verdwenen. De energie die hij nog had stopte hij volledig in de opvoeding van hun dochttertje. De rest kon hem niets meer schelen.’

Daar kon Els zich wel iets bij voorstellen. ‘Zo jong nog.’

‘Ynze is iets jonger, meen ik. Zevenentwintig, achtentwintig, zoiets.’

Arme man. Nog geen dertig en dan nu al weduwnaar. Geen wonder dat zijn hoofd niet naar andere zaken stond. Het was allemaal nog maar zo kort geleden gebeurd. Hij rouwt nog steeds om het verlies van zijn overleden vrouw.

‘Omdat Ynze het afgelopen jaar amper een cent van zijn hypotheek heeft afbetaald, zit Durk er bovenop. De bank heeft nu een ultimatum gesteld.’

Els begreep het, ze kende nu immers zijn verhaal. ‘Hoelang heeft hij nog de tijd voor hij zijn huis uit moet?’

Martsje grimaste. ‘Twintig dagen,’ bromde ze. ‘Ik heb de papieren gisteren uitgetikt. Durk gaat ze vanmiddag overhandigen, waarna de twintig dagen ingaan. Daarna trekt de bank de hypotheek in en staan Ynze en Trijnie op straat. Dan zijn ze bij de bank vrij om te doen en laten met het perceel wat ze willen. Renkema is beslist niet over een nacht ijs gegaan. Hij heeft deurwaarders ingeschakeld, maar ook daar reageerde Ynze niet op. Uiteindelijk heeft Renkema de zaak aangekaart bij de rechtbank en nu is hij vrij om verdere stappen te ondernemen.’ Ze boog naar Els en liet haar stem weer dalen. ‘Met de bank bedoel ik dus Renkema!’

‘En wat denk je dat er gaat gebeuren?’

Martsje trok een wenkbrauw op. ‘Wat denk je zelf?’

‘De bank verkoopt de grond aan de projectontwikkelaar, zodat deze kan beginnen te bouwen aan het vakantiepark?’

‘Precies!’

Els sloot het dossier. Het was haar duidelijk hoe de vork in de steel zat. Haar hart ging uit naar de jonge weduwnaar en zijn dochtertje. ‘En er is geen andere oplossing om de verkoop tegen te gaan?’

Martsje schudde het hoofd, waarbij haar zwarte haardos meebevoog. ‘Ik vrees van niet, of hij moet binnen die periode een giga groot bedrag bij de Staatsloterij winnen, en dat zie ik niet zo snel gebeuren. Jij?’

Nee, zo realistisch was Els ook wel. ‘Over Durk gesproken...’ Ze

keek op haar horloge. Halfvier. ‘Waar blijft hij? We hebben afgesproken dat hij me rond deze tijd zou komen ophalen om naar Suyderbaai te rijden.’

Martsje dook weer in haar eigen werk. ‘Hij zal zo wel komen.’

Els keek om zich heen waar alle medewerkers druk aan het werk waren. Telefoons rinkelden onafgebroken, printers ratelden, papieren werden ondertekend en in de koffiehoeke stonden twee collega’s met elkaar te smoezen. In de receptie stond Tjerk een jonge vrouw te woord, met wie hij het zeer goed leek te kunnen vinden. Achter het grote raam, dat het kantoor in tweeën verdeelde, kon ze Titus Renkema zien zitten. De bankdirecteur was aan het bellen. Hij lag onderuitgezakt in zijn zwartleren draaistoel, met zijn benen over elkaar geslagen op de punt van zijn notenhouten bureau. Het was blijkbaar een belangrijk telefoontje, want hij gebaarde driftig met zijn vrije hand om zijn woorden kracht bij te zetten.

Langs de wanden van het kantoor waren hoge dossierkasten neergezet, afgewisseld met grote vingerplanten en varens. Er werkten acht personeelsleden op deze afdeling, waar administratie en financiën een plek hadden gevonden. De bureaus stonden met de ruggen tegen elkaar, waardoor er vier eilandjes van twee bureaus waren ontstaan. Aan het systeemplafond draaiden de propellers van twee grote vintage ventilators periodiek rond.

Hoe vreemd kon het lopen in het leven, bedacht ze, niet voor de eerste keer. Tot enkele weken geleden had ze nog in de horeca gewerkt, serveerde ze ontbijtjes, lunches en hartige snacks in lunchroom Het Broodhuys in Leeuwarden. Daar was ze nadat haar relatie op de klippen was gelopen, terechtgekomen. Er moest geld verdiend worden en ze weigerde aan te kloppen bij de instanties. Haar Friese trots en koppigheid, die haar best weleens in de problemen brachten, hadden haar dit ten strengste verboden. Op eigen kracht was het haar gelukt om de negatieve spiraal in haar leven te doorbreken en weer om te buigen in iets positiefs.

Maar haar ambities lagen op een heel ander vlak. Na het behalen van haar bachelor in banking had ze gedacht zo aan het werk te kunnen in

de bankwereld. Maar dat bleek een fikse tegenvaller. Ze solliciteerde zich suf, maar op dat moment kon ze geen geschikte baan vinden. In diezelfde periode kreeg ze een relatie met Wim. In afwachting van een vaste baan in de bankwereld besloot ze hem in zijn spelletjeswinkel te helpen.

Els hoorde het geroezemoes om zich heen langzaam verstommen. Haar blauwe ogen hielden Titus Renkema gevangen, die het telefoontje inmiddels had afgewikkeld en nu met een grimmig gezicht en zijn handen op zijn rug door zijn kantoor ijsbeerde als een gekooide tijger.

Wim. Er was een tijd geweest dat ze stapel op hem was en tot voor kort had ze ook echt gedacht met hem oud te worden. Dat hij de laatste tijd veel weg was – vaak tot diep in de nacht – had ze voor lief genomen. Wim had het concept van zijn winkel willen uitbreiden en was daarvoor op zoek gegaan naar nieuwe partners. Het was dus geen wonder dat hij daaraan veel tijd besteedde.

Onwillekeurig kreunde ze even en wendde haar gezicht verlegen af toen Martsje verstoord van haar werk opkeek. Hoe naïef kon je zijn? De plannen rond de winkel waren allang rond geweest, alleen had hij haar dat nooit verteld. De lange werkdagen die hij maakte, de overuren op de zaak en de bezoeken aan andere spelletjeswinkels; het bleken achteraf allemaal leugens te zijn, een dekmantel, maar zij had er nooit iets achter gezocht.

Ze kwam erachter dat hij letterlijk een gemeen spelletje met haar speelde toen ze op een middag een uurtje eerder naar huis was gekomen en ze zijn jas aan de kapstok had zien hangen. Hij bleek inderdaad thuis te zijn, maar hij was niet alleen geweest...

Els voelde opnieuw een rilling langs haar ruggengraat lopen toen ze het beeld weer voor zich zag van wat ze toen in hun slaapkamer had aangetroffen.

Wim had in bed gelegen, met een onbekende vrouw...

Overdonderd en totaal van de kaart was ze het huis uit gevlucht. Wim had geprobeerd haar tegen te houden en had 'Maar ik hou van je!' vertwijfeld uitgeroepen, toen ze hem toeschreeuwde dat ze niets meer met hem te maken wilde hebben. Wat was ze kwaad geweest.

‘Je houdt van mij?’ had ze hem toegesnauwd. ‘Je bedriegt me met een andere vrouw!’

Els zuchtte.

Na die confrontatie had ze alle banden met Wim radicaal gebroken. Ze had haar spullen laten ophalen en verhuisde naar de Friese hoofdstad. Maar ondanks alles miste ze hem ontzettend. Wim was de eerste man geweest bij wie ze het gevoel had gehad dat zij voor hem net zo belangrijk was als hij voor haar.

Het was en bleef moeilijk om die gevoelens los te laten...

Van kunst alleen kan hij niet leven, maar zich inlaten met een geldwolf? Dat nooit!

Ynze is beeldend kunstenaar, maar sinds de dood van zijn vrouw komt er niets meer uit zijn handen. Hij zondert zich af met zijn dochtertje, in hun huis aan de rand van een Fries kustdorpje. Pas als de bank dreigt om hen uit huis te zetten, beseft hij dat er iets moet gebeuren. Hij heeft alleen geen idee waar hij moet beginnen.

Dan leert hij Els kennen, schijnbaar precies op het juiste moment. Ze wil hem helpen om er weer bovenop te komen. Ze hebben een klik, tot Ynze erachter komt dat zij voor de bank werkt die het op zijn huis voorzien heeft. Verraden stoot hij haar af. Maar is ze wel een geldwolf, zoals hij beweert?

Martin Scherstra neemt de lezers van *Hartenpijn* mee naar de pittoreske Friese kust. Op zijn kenmerkende invoelende wijze schrijft hij over het verlies van een partner en de financiële problemen van het kunstenaarsbestaan.

Z&K

ISBN 978 90 2054 557 9 NUR 344

9 789020 545579

www.romanserie.nl